

# Prikeltas dvaras – naujos galimybės bendruomenei

Apgriuves ir bebaigias sunykti Šakių rajono Kidulių dvaras ilgai buvo tikras kultūrinis skaudulys, tačiau nesimantė jokių finansinių resursų, iš ko jį būtų galima restauruoti.

## Svajonė virto realybe

Kadaise gražus ir jaukus panemunės miestelio dvaras jau seniai buvo pamiršęs savo klestėjimo laikus. Su gailėsčiu širdyje kultūros puoselėtojai žvelgė į bebaigiančius sudūlėti išpūdingus medžio raižinius dvaro terasoje, aptrupėjusį fasadą ir apgailestavo, kad miestelio akyse nyksta toks kultūrinis objektas.

Bebaigiančiame sunykty Kidulių dvare dalinai buvo naudojamas tik antras aukštas, kuriame buvo įsikūrusi



Tik Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos dėka šiandien išpūdingas Kidulių dvaras vėl traukia akį, išsaugoti unikalūs terasos medžio raižiniai.

parama. Dvaro rekonstrukcijai buvo gauti 2 mln. 48 tūkst. 930 litų.

Kidulių dvaro rūmų pastatas buvo kompleksiskai

rekonstruotas, atnaujinta pastato išorė ir visos vidaus patalpos. Įrengtos ir atnaujintos automobilių stovėjimo aikštelės, privažiuojamieji keliai. Šalia pastato buvo įrengta automobilių stovėjimo aikštelė svečių automobiliams, sutvarkyta aplinka: įrengtas lauko apšvietimas, pastatyti suoliukai, šukšliadėžės, sutvarkyti žalieji plotai.

ninės veiklos infrastruktūros kūrimo. „Iki šiol seniūnijos gyventojai dėl itin prastai išplėtos bendruomeninės laisvalaikio,

yra susiję ir su globalesniais procesais – skatina emigraciją iš seniūnijos, nemotyvuoja jaunų žmonių vystyti veiklą savo gyvenamojoje vietovėje“, – įsitikinusi A. Papievienė.

Be abejo, miestelis, kol nebuvo sutvarkytas dvaras, neturėjo ir jokio traukos objekto svečiams iš kitų gyvenamųjų vietovių, nors jis yra įsikūręs tikrai gražioje vietoje – ant Lietuvos upių tėvo Nemuno kranto. Dabar, kai dvaras yra restauruotas, turistai turi papildomą motyvą užsukti į Kidulius ir, be abejonės, tai sukuria papildomas galimybes tiek jau esančiam, tiek atsirasiančiam smulkiajam verslui.

## Restauruotas dvaras – pagarba istoriniam atminimui

Dvaras turi istorinę ir kultūrinę vertę, jis mena garbingus, Lietuvos istorijoje pėdsakus palikusius žmones. Manoma, kad Kidulių dvaro sodyba iš pradžių galėjo būti paties Lietuvos Didžiojo kunigaikščio nuosavybė, vėliau ji ėjo iš rankų į rankas – buvo skiriama, dovanojama, pardavinėjama. Čia savo laiku gyveno du Žemaičių vyskupai – Jonas Jeronimas Krišpinas Kiršenšteinas ir Juozas Mikalojus Karpis, Napoleono nugalėtas Prūsijos karalius Vilhelmas III,

pas kurį lankėsi net pats Rusijos caras Aleksandras I. Dabar, kai dvaras yra rekonstruotas, iš užmaršties dulkių bus galima prikelti ir dvaro gyvenimo praeitį, galbūt net paieškoti barono Jono fon Offenbergo parko, niekur nematytų atvežtinių gėlių ir oranžerijos pėdsakų.

Projektas „Mažųjų miestelių diversifikavimo gali-

mybės. Kiduliai“ įgyvendintas pagal 2007 – 2013 metų Sanglaudos skatinimo veiksmų programos prioritetą „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ priemonę „Prielaidų spartesnei ūkinės veiklos diversifikacijai kaimo vietovėse sudarymas“.



## Kidulių bendruomenės centro pirmininkė Zita Janulaitienė

„Iki šiol daug metų Kiduliuose nebuvo jokios kultūros įstaigos, todėl džiugu, kad rekonstruotas dvaras leidžia čia plėtoti kultūrinį gyvenimą. Dvare yra erdvės, skirtos bendruomenės reikmėms. Šiuo metu dirbame prie keramikos dirbtuvių projekto, tikimės rengti koklių gamybos edukacines programas, kurios vėliau galbūt išsirutulios ir į vietinį verslą. Netrukus dvaro rūsyje įrengsime sporto salę, pastatysime teniso stalą.“

biblioteka, o pirmasis aukštas ir rūsys jokiai ūkinei veiklai jau buvo netinkami. Buvo tik laiko klausimas, kada iš dvaro pastato teks kraustyti ir bibliotekai.

Kidulių bendruomenė išvelgė, kad apgriuves Kidulių dvaras būtų potenciali vieta vykdyti kultūrinei veiklai, telktis bendruomenei, tačiau apie tokius finansinius resursus, kokių reikia, tebuvo galima tik pasvajoti. Tačiau kartais svajonės pildosi – gyventojai sulaukė pagalbos. Naujam gyvenimui Kidulių dvarą prikėlė 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų

rekonstruotas, atnaujinta pastato išorė ir visos vidaus patalpos. Įrengtos ir atnaujintos automobilių stovėjimo aikštelės, privažiuojamieji keliai. Šalia pastato buvo įrengta automobilių stovėjimo aikštelė svečių automobiliams, sutvarkyta aplinka: įrengtas lauko apšvietimas, pastatyti suoliukai, šukšliadėžės, sutvarkyti žalieji plotai.

## Bendruomenę prikelia naujam gyvenimui

Iš tiesų dvaro rekonstrukcija įnešė ryškų indėlį į vietos bendruomenės gyvenimą, didžiule dalimi prisidėjo prie kultūrinės ir visuome-

kultūrinės ir visuomeninės veiklos infrastruktūros turėjo ribotas galimybes vystyti kultūrinę veiklą, užsiimti menais, galimybių vystyti veiklą čia neturėjo ir nevyriausybinės organizacijos“, – kalbėjo Šakių savivaldybės Kultūros ir turizmo skyriaus vyriausioji specialistė, Kidulių dvaro rekonstrukcijos projekto vadovė Aurelija Papievienė.

Ji mano, jog tinkamos infrastruktūros trūkumas neleidžia sudaryti sąlygų gyventojų savirealizacijai. „Ribotos galimybės ne tik skurdina vietinių žmonių gyvenimą ir kasdienybę, tačiau



## Kidulių seniūnijos renginių organizatorė Veronika Novickaitė

„Svarbiausia, kad turime vietą, kurioje galime reikštis. Džiugu, kad atrandū žmonių, kurie pasirengę dirbti iš idėjos ir nelaukia finansinio atlygio. Jaučiu žmonių alkį renginiams, veiklai. Kidulių dvaras šiandien yra idėjų dirbtuvė – mes

„kepame“ idėjas ir stengiamės jas įgyvendinti. Viena tokių – juodai baltų fotografijų gamyba. Architektūriniame dvaro ansamblyje yra daug idomių pastatų, kuriuos atvykę svečiai galėtų fotografuoti, paskui patys išryškinti juostelę. Manau, kad tai bus vienas iš būdų pritraukti turistus ir parodyti savo unikalumą.“



Europos socialinis fondas  
Europos regioninės plėtros fondas  
Sanglaudos fondas

Liepos mėnesį Teisėjų taryba, siekdama skatinti teisinius ginčus spręsti taikiai – teisminės mediacijos būdu, patvirtino atnaujintą teismo mediatorių sąrašą ir priėmė sprendimą: teisminę mediaciją taikyti visuose šalies teismuose, nepriklausomai nuo regiono.

Kaip informavo Šakių rajono apylinkės teisme laikinai teismo pirminko pareigas einanti Loreta Masevičiūtė, teisminės mediacijos paslaugos mūsų rajono teisme neteikiamos, todėl gyventojai, norintys pasinaudoti šia procedūra

## Mediacija – galimybė susitarti

turėtų kreiptis į Jurbarko rajono apylinkės teismą. Čia dirbanti teisėja Jūratė Lukšienė įrašyta į teismo mediatorių sąrašą, o jos veiklos teritorija apima ne tik Jurbarko, bet ir Šakių, Tauragės, Šilutės bei Raseinių rajonų apylinkes.

Teisminė mediacija – tai ginčų suregulavimo procedūra, kurios paskirtis – padėti šalims civilinėse bylose išspręsti ginčą taikiai, tarpininkaujant vienam ar keliems mediatoriams (tarpininkams). Teisminė mediacija yra nemokama paslauga. Be

to, jei pasirinksite ginčą civilinėse bylose išspręsti naudojantis teismine mediacija, sutaupysite nemažai savojo laiko ir pastangų, kuriuos eikvojamos besibylinėjant, taip pat – pinigų, nes teisminės mediacijos procedūrą užbaigus taikiau susitarimu grąžinama 75 procentai sumokėto žyminio mokesčio.

Sprendžiant ginčą teisminės mediacijos procesu, jo metu galima kontroliuoti ginčo sprendimo eigą ir rezultatus, galimas bylos šalų gerų santykių ir abipusės pagarbos at-

kūrimas. Taip yra patiriama mažiau priešiško, o, išsprendus ginčą taikiai, atsiranda didesnė tikimybė, kad jis bus vykdomas geru būdu. Atkreiptinas dėmesys, kad sprendžiant ginčą teisminės mediacijos būdu yra užtikrinamas konfidencialumas, o bet kuri šalis gali pasitraukti iš teisminės mediacijos procedūrų, nenurodydamas pasitraukimo priežasčių.

Pasiūlyti perduoti ginčą teisminei mediacijai gali civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas arba šį norą gali pareikšti bet

kuris dalyvaujantis byloje asmuo. Perduodant ginčą teisminei mediacijai, teisėjas išaiškina šalims teisminės mediacijos proceso esmę. Dėl mediatoriaus skyrimo ir pakeitimo sprendžia teismo pirminkas, Civilinių bylų skyriaus pirminkas arba jų paskirtas teisėjas. Prireikus, gali būti skiriami du mediatoriai. Skiriant mediatorių, įvertinama šalių nuomonė, pareikšta prašant arba sutinkant ginčą perduoti teisminei mediacijai.

Teisminės mediacijos metu gali dalyvauti tik

proceso šalys, tretieji asmenys ir jų atstovai. Abiejų šalių prašymu arba sutikimu teisminės mediacijos metu gali dalyvauti ir kiti asmenys, kurių dalyvavimas gali padėti išspręsti ginčą. Teisminės mediacijos procedūros nėra protokoluojamos. Jos baigiamos iš karto, kai šalys susitaria dėl ginčo dalyko bei pasirašo taikos sutartį, kurią tvirtina bylą nagrinėjantis teisėjas.

„Draugo“ inf.